

LEZINGEN PETER VERLINDEN

-‘ZWARTE TROTS, WITTE SCHAAMTE? - OVER KOLONIALISME EN RACISME’.

Meer dan zestig jaar na het einde van de kolonisering van Congo woedt in België heviger dan ooit de polemiek over de koloniale en pre-koloniale erfenis. Moeten ‘de witten’ zich collectief schamen over dat koloniale verleden en zich verontschuldigen tegenover de Congolezen van vandaag? Verdwijnen de standbeelden van Leopold II best uit het Belgisch straatbeeld of volstaat een bordje met wat uitleg over dat pre-koloniale verleden? Of moet er helemaal niets veranderen? Gedragen Belgen en Vlamingen zich racistischer tegenover de zwarte medeburgers precies vanwege dat koloniale verleden? Sinds de zomer 2020 is over die kwestie zelfs een bijzondere Kamercommissie ‘Congo/Koloniaal Verleden’ aan het werk die ten vroegste tegen de zomer van 2022 (wellicht nog later) aanbevelingen zal doen over hoe de gevolgen van de koloniale tijd best aangepakt worden.

Soortgelijke polemieken over de raciale verhoudingen en het koloniale verleden woeden evengoed in Nederland en elders in West-Europa, zelfs in de Verenigde Staten. De jonge Afrikaanse diaspora neemt daarbij het voortouw en voert een soms bitse strijd ‘tegen de witte man’. In mijn eerdere boeken over de koloniale tijd in Congo liet ik Belgen en Congolezen zelf aan het woord, over hun conflicten en samenleven, over trots en schaamte, liefde en haat. In deze lezing en in het gelijknamige boek trek ik nu voor het eerst mijn eigen conclusies over de koloniale erfenis en het samenleven vandaag, over de witte frustraties en de zwarte woede.

-‘JONG EN ERVAREN: KINDEREN OP DE VLUCHT’, over vluchtelingenkinderen uit conflictgebieden (Syrië, Afghanistan, Irak, Afrika, ...), al dan niet begeleid door hun ouders, en hoe zij bij aankomst in Europa en bij ons nauwelijks begeleiding en opvang krijgen, met alle risico's van dien voor hun en onze toekomst. (Zie ook het opinie-artikel van voormalig Fedasil-directeur Bob Pleysier http://www.standaard.be/cnt/dmf20180102_03277438).

Deze lezing is gebaseerd op de meest recente gegevens over de instroom van asielzoekers én op de persoonlijke ervaring van mijn echtgenote Marie Bamutese, zelf ruim twintig jaar geleden als vluchteling in ons land aangekomen, en haar professionele ervaringen als hulpverlener in de sector, onder meer voor de Stad Antwerpen en OCMW-Leuven. Ook mijn journalistieke ervaringen van de afgelopen dertig jaar in Afrika en deels ook in de Arabische wereld worden hierin verwerkt.

De problematiek van de niet-begeleide minderjarige asielzoekers komt geregeld in de actualiteit door onder meer de schrijnende situatie in en om het Maximiliaanpark (Brussel), de politieke discussie over het al dan niet terugsturen van ook minderjarige mannen naar hun land van herkomst (Afghanistan, Soedan, Marokko, Palestina, ...), en het gevaar van het radicaliseren van alleenstaande mannen/vluchtelingen uit bepaalde landen.

-‘MASSAMEDIA: VREDESDUIVEN OF OORLOGSSTOKERS?’, over de werking van de massamedia, vooral in het kader van conflictsituaties (oorlogen, terrorisme, vluchtelingenproblematiek ...), vertrekkend vanaf de nieuwsselectie tot de manier waarop media een invloed kunnen uitoefenen op het verloop van het conflict en het conflict op de werking van de media.

Deze lezing wordt uitvoerig geïllustreerd met eigen televisiereportages en is in grote mate gebaseerd op mijn academische opdracht aan KU Leuven (het vak ‘Media en Internationale Conflicten’, Faculteit Sociale Wetenschappen). Over dit onderwerp bereid ik een boek voor, wellicht te verschijnen in 2023/2024.

De discussie over de rol van de (massa-)media in onze samenleving laait geregeld weer op, met onder meer de kwestie van het zogenoemde ‘fake news’, het (gebrek aan) vertrouwen in de media, de vraag of ‘goed nieuws’ ook ‘nieuws’ kan zijn en de rol van de sociale media (Facebook, Twitter, Instagram, ...) bij dit alles. Ook de specifieke aanpak van de corona-crisis in de massamedia zal aan bod komen.

-‘HOE CONGOLEES ZIJN DE CONGOLEZEN? - DE SCHIZOFRENE CONGOLEES’, over de situatie in Congo en vooral over de redenen waarom die ooit welvarende kolonie geworden is tot de minst-ontwikkelde plek op aarde, althans volgens de VN-statistieken. Deze lezing is eerder antropologisch van inslag maar wordt ook rijkelijk geïllustreerd met beelden uit het hedendaagse en het koloniale Congo. Een boek-weergave van deze lezing verscheen eerder bij Davidsfonds Uitgeverij, Leuven.

Deze lezing wordt telkens weer aangepast aan de jongste actualiteit uit de regio, de aanslepende politieke crisis, de onderdrukking van de vrije stemmen, de economische rampspoed, de rol van de buitenlandse mogendheden (onder meer China, maar ook Europa/België), enz.

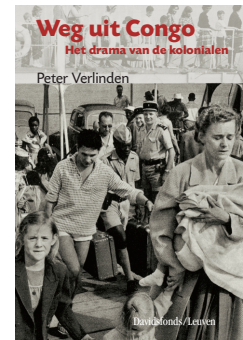
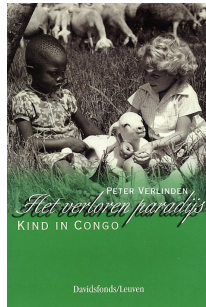
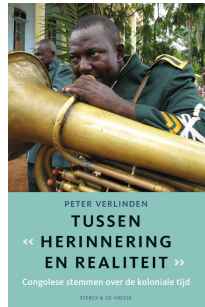

-‘CONGO: HET RIJKSTE LAND TER WERELD’, over de onmetelijke ondergrondse en ook bovengrondse rijkdommen van Congo, maar ook de oorlog van de afgelopen ruim kwart eeuw in en om (Oost-)Congo, de oorzaken, de gevolgen, vanuit het perspectief van de verschillende betrokken groepen (mijnbouwers, rebellen, leger, overheidsambtenaren, vluchtelingen, bevolking). Het verwante boek ‘Het goud van Congo’ verscheen eerder bij Houtekiet, Antwerpen-Brussel.

Deze lezing wordt telkens weer aangepast aan de jongste actualiteit uit de regio, de aanslepende politieke crisis, de onderdrukking van de vrije stemmen, de economische rampspoed, de rol van de buitenlandse mogendheden bij dit alles (onder meer China, maar ook Europa/België), enz.

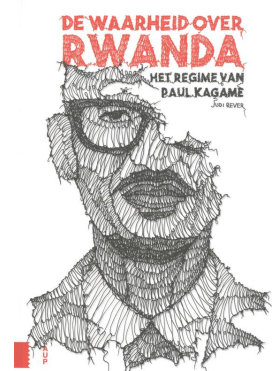

-‘**VAN LEOPOLD II TOT TSHISEKEDI EN WAT NU?**’, een overzicht van de geschiedenis van Congo, vanaf de pre-koloniale tijd, via Kongo-Vrijstaat, naar de kolonie Belgisch-Kongo en het onafhankelijke Congo (en Zaïre) met zijn opeenvolgende leiders. In deze lezing gaat veel aandacht naar de ‘koloniale erfenis’, zowel voor het Congo van vandaag als voor het België van vandaag met zijn Congolese diaspora. De delicate kwestie van de zogenoemde ‘dekolonisering’ en wat dat vandaag precies inhoudt komt ter sprake, vooral in de vorm van dialoog met het publiek.

-‘**RWANDA EN DE GENOCIDE: MEER DAN 25 JAAR LATER**’, of: ‘Wat weten we nu over Rwanda 1994 wat we in 1994 niet wisten’. In honderd dagen tijd, van april tot juli 1994, stierven in Rwanda wellicht 1,1 miljoen Hutu, Tutsi en Twa, de drie bevolkingsgroepen van het kleine land. De genocide op de Tutsi, de minderheidsetnie, kreeg de afgelopen jaren de grootste aandacht bij media en politiek. De meerderheidsetnie, de Hutu, werd daarbij aangeduid als zowat de enige misdadiger in 1994. Toch blijkt de werkelijkheid veel complexer. Onder meer de Canadese onderzoeksjournaliste Judi Rever toonde in haar opzienbarende boek uit 2018 aan dat het Rwandees Patriottisch Front, dat de belangen van de Tutsi’s zou verdedigd hebben en de genocide zou gestopt hebben, zich ook zelf schuldig maakte aan massale moordpartijen, vooral op Hutu. Haar nauwgezet relaas over **DE WAARHEID OVER RWANDA** (de Nederlandstalige titel van haar boek dat in vertaling verschenen is bij Amsterdam University Press, 2019) werpt een nieuw licht op de Rwandese tragedie, nu meer dan 25 jaar geleden.

Haar boek waarvoor ik de vertaling superviseerde en de inleiding verzorgde, samen met mijn eigen journalistieke werk van de afgelopen decennia vormen de basis van deze lezing over Rwanda, ruim ‘25 jaar later’. Bij deze lezing kan zo gewenst dieper ingegaan worden op de huidige situatie in Rwanda.

-Heel uitzonderlijk geef ik samen met mijn echtgenote Marie Bamutese nog de lezing **'MARIE - OVERLEVEN MET DE DOOD'**, over de jacht op de Rwandese vluchtelingen in Congo (1996-1998) in de nasleep van de genocide in Rwanda (1994). Mijn echtgenote Marie Bamutese is zelf een overlevende van deze tragedie en onze gezamenlijke lezing combineert haar getuigenis met mijn duiding daarbij. We beperken het aantal lezingen over dit onderwerp omdat de emotionele belasting anders te zwaar zou worden. Ons gelijknamige boek is verschenen bij Davidsfonds Uitgeverij, Leuven in 2015 en heruitgegeven naar aanleiding van '25 jaar genocide' in maart/april 2019. Ik kan deze lezing ook alleen geven, waarbij de getuigenissen van Marie opgenomen zijn en weergegeven in de loop van de presentatie. In deze tweede versie is er geen beperking op het aantal lezingen.

PRAKTISCHE EN ADMINISTRatieve AFSPRAKEN

Alle lezingen duren tussen 1 uur en 2 uur (afhankelijk van de wensen van de organisatie) en volgen een uitvoerige beeldpresentatie met telkens korte beeldreportages ingebouwd. Er is ook altijd ruimte voor dialoog/discussie, bij voorkeur na een pauze.

Momenteel vragen we **500,- Euro, alle kosten inbegrepen, behalve de verplaatsingen** (dus inbegrepen het gebruik eigen laptop, én een eigen geluidsversterking voor een ruimte tot ongeveer 250 aanwezigen, eventueel BTW). De organisator zorgt alleen voor een beamer met scherm. Er is subsidiëring à 100,- Euro mogelijk via www.auteurslezingen.be na goedkeuring door Literatuur Vlaanderen.

Het is ook mogelijk om na afloop van de lezing boeken te kopen die dikwijls aansluiten op de lezing.

We zijn flexibel in de aanpak en kunnen altijd inspelen op bepaalde omstandigheden in de organisatie (bvb. contacten met een bepaald land of problematiek, in de mate dat we die voldoende kennen).

Als de vraagprijs een probleem vormt, is enig overleg mogelijk. Op een dag dat een tweede lezing in dezelfde regio gepland is (bijvoorbeeld), of als de lezing niet te ver ligt van onze vertrekplaats (Kortenbergh), of bij een relatief korte lezing (bijvoorbeeld in het kader van een ruimer event), is het mogelijk om daar enigszins flexibel in te zijn door bijvoorbeeld de verplaatsingskosten te delen en/of de basisprijs te verlagen.

CONTACT

Liefst via mail: peterverlinden@telenet.be
Telefoon/SMS: 0475.391190